

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **I. A.**
státní příslušnost: T.
t. č. pobytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky**
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 8. 2021, č. j. OAM-373/ZA-ZA11-ZA03-2021

takto:

- I. Žaloba *se zamítá*.
- II. Žalobce *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému *se nepřiznává* náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Předmětem sporu je zákonnost rozhodnutí žalovaného o zastavení řízení o opakovaně podané žádosti žalobce o mezinárodní ochranu. Krajský soud se musel vypořádat s tím, zda skutečnosti, které žalobce uváděl v nové žádosti (skutečnost, že jej doma hledala policie), neměly žalovaného vést k opětovnému meritornímu posouzení této žádosti.

II. Rozhodnutí žalovaného a související skutkové okolnosti

2. Žalobce podal dne 31. 5. 2021 opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Při poskytnutí údajů k této žádosti uvedl, že o mezinárodní ochranu žádá, protože měl po návratu z výkonu povinné vojenské služby v Turecku psychické problémy. V Turecku nechtěl dále žít, rozhodl se proto vycestovat do ČR, kde žijí jeho bratři. Na otázku, zda u něj nastala nějaká nová skutečnost, odpověděl, že se na něj doma vyptávala civilní policie. Během pobytu na vojně s ním totiž probíhalo soudní řízení ohledně toho, že se údajně sám poškodil skokem z postele, aby byl neschopný výkonu služby. Soud s ním chce tuto záležitost patrně opět řešit.
3. Žalovaný rozhodnutím ze dne 20. 8. 2021, č. j. OAM-373/ZA-ZA11-ZA03-2021 („rozhodnutí žalovaného“) zastavil řízení podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu („zákon o azylu“). Žádost žalobce shledal nepřipustnou podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, protože ji žalobce podal opakovaně ze stejných důvodů. První žádost žalobce podal v srpnu 2020. Žalovaný v březnu 2021 rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany. Jako důvod žalobce tehdy uváděl, že s ním v Turecku během vojny v roce 2017 špatně zacházeli. Vojáci jej uráželi, protože je Kurd. Čelil šikaně i ze strany nadřízených. Posílali jej na dlouhé hlídky.
4. Jednou si po takové hlídce šel lehnout. A probral se až po měsíci v nemocnici a na hlavě měl 38 stehů. Při spánku jej někdo napadl. Zřejmě někdo z nadřízených, protože s ostatními vojáky měl dobré vztahy. Incident se i vyšetřoval. Nakonec to ale dopadlo tak, že soud žalobce odsoudil za to, že se úmyslně přivedl do stavu nemožnosti vykonávat službu. Tvrdili, že žalobce schválně skočil z horního patra postele. Odsoudili ho na jeden rok pomocných prací na úřadě. Dobu, kterou byl v nemocnici, si musel dodatečně odsloužit. Po tomto incidentu měl žalobce psychické problémy. Dva měsíce před skončením vojenské služby se žalobce také pokusil o sebevraždu. Po skončení vojenské služby vyhledal psychologa, moc mu to ale nepomohlo. Rozhodl se proto, že již nechce žít v Turecku. Jednou se neúspěšně pokusil vyřídit si pracovní vízum do ČR. Poté odcestoval do Istanbulu, kde si sehnal převaděče. Žalobce proti tehdejšímu rozhodnutí žalovaného neuplatnil opravné prostředky.
5. Při posuzování nynější žádosti o mezinárodní ochranu žalovaný shromáždil několik zpráv s informacemi o zemi původu žalobce, včetně informací týkajících se vojenské služby, či postavení kurdské menšiny v Turecku. Ve svém rozhodnutí konstatoval, že žalobce při nynější žádosti uváděl totožné důvody jako u první žádosti. Zmínil sice, že jeho rodinu v Turecku kontaktovali příslušníci civilní policie, kteří se na žalobce vyptávali v souvislosti s incidentem na vojně. Žalovaný však toto tvrzení považuje za spekulaci. Zranění žalobce během výkonu vojenské služby již prošetřil soud a žalobce si i odpýkal udělený trest.
6. Žalovaný neshledal, že by žalobce uvedl nebo se objevily nové skutečnosti či zjištění, které bez zavinění žalobce nebyly předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím řízení. Závěrem žalovaný s odkazem a shromážděné informace o zemi původu uvedl, že od doby meritorního posouzení první žádosti žalobce nedošlo v Turecku k žádné relevantní změně, která by mohla představovat novou skutečnost ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu. Většina území Turecka je bezpečná, lokální problémy se vyskytují pouze ve východních horských oblastech na pomezí syrsko-irácko-iránské hranice. Situace na turecké hranici je však klidná. Neprobíhá tam ozbrojený konflikt.

Významnějším způsobem se od roku 2020 nezměnila ani politická situace. V čele Turecka je prezident Erdogan již od roku 2016.

II. Žaloba a vyjádření žalovaného

7. Žalobce namítá, že tu nebyly podmínky pro zastavení řízení o jeho opakované žádosti. Není totiž pravdou, že by žádné nové skutečnosti neuvedl. Uváděl, že jej doma hledala policie. To se dozvěděl od své rodiny až v březnu letošního roku. Tuto skutečnost proto žalobce nemohl zmínit již v předchozím řízení. Žalovaný proto měl vést nové meritorní řízení a posoudit důvodnost obav žalobce z jednání policie.
8. O tom, že obavy žalobce nejsou pouze spekulací, svědčí současná situace v Turecku. Prohlubuje se tam krize dodržování lidských práv a narušení právního stát i demokracie. Politici mají vliv na soudnictví, což vede k tomu, že soudy systematicky přijímají falešná obvinění, zadržují a usvědčují jednotlivce či skupiny obyvatel. Státní orgány v Turecku nefungují, jak by měly. Mnoho jednotlivců čelí pronásledování právě z jejich strany, stejně jako žalobce.
9. Žalovaný měl v případě pochybností, zda jsou obavy žalobce spekulativní, s ním provést nový pohovor. Měl si také zjistit informace o zemi původu, které jsou dostatečně individualizované s ohledem na azylový příběh žalobce. Žalovaný však takto nepostupoval. Porušil zásadu materiální pravdy.
10. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011-96, žalobce zdůrazňuje povinnost žalovaného v řízení o opakované žádosti posoudit také otázku změny situace v zemi původu žadatele. Žalobce má za to, že situace v zemi původu se změnila, protože jej nyní hledá policie.
11. První rozhodnutí žalovaného o neudělení mezinárodní ochrany nepřezkoumal nezávislý soud. Žalobci proto byla odepřena možnost soudní ochrany a právo na spravedlivý proces. Uvedl nové skutečnosti, které nastaly až po pravomocném skončení prvního řízení. Na základě nich má žalobce obavy o život. Žalovaný se jimi měl znovu zabývat.
12. Žalovaný považuje žalobní námitky za nedůvodné. Neshledal důvody pro opakované meritorní posouzení žádosti žalobce o mezinárodní ochranu, neboť neuvedl žádnou novou skutečnost ve smyslu zákona o azylu, která by odůvodňovala opětovné hodnocení důvodů jeho odchodu z vlasti a obav z návratu.

III. Posouzení věci krajským soudem

13. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; „s. ř. s.“), ve lhůtě podle § 32 odst. 1 zákona o azylu. Krajský soud ve věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání. Žalovaný s tímto postupem souhlasil a žalobce nevyjádřil svůj nesouhlas.
14. Žaloba *není důvodná*.
15. Podmínky přípustnosti opakované žádosti o mezinárodní ochranu vymezuje § 11a odst. 1 zákona o azylu. Stanoví, že pokud cizinec podal opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo (1) nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a (2) zda cizinec uvedl (nebo se objevily) nové skutečnosti nebo zjištění, které (a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a (b) svědčí o

tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a. Podle § 10a odst. 2 zákona o azylu pak platí, že se v případě nepřipustnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany.

16. K připustnosti opakované žádosti o mezinárodní ochranu se blíže vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011-96, na nějž odkazuje i žalobce. Uvedl, že připustnost opakované žádosti je třeba posuzovat z pohledu existence možných nových skutečností a zjištění jak z pohledu azylu, tak z pohledu doplňkové ochrany. I opakovaná žádost, která formálně neuvádí nové skutečnosti či důvody, může splňovat podmínku připustnosti, jestliže se od předcházejícího pravomocného rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany zásadním způsobem změnila situace v zemi původu a tato změna by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany (viz bod 18 citovaného rozsudku).
17. Rozhodnutí žalovaného o zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany pak musí obsahovat odůvodnění o tom, že „1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Správnost těchto závěrů správního orgánu podléhá v plném rozsahu kognici správních soudů v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu o zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany“ (bod 19 citovaného rozsudku).
18. Je pravdou, že žalobce při podání opakované žádosti novou skutečnost uvedl. Tvrdil, že od své rodiny ví, že se na něho doma vyptávala policie. Myslí si, že soud chce dál řešit incident z vojny.
19. Byť se jedná o novou informaci, krajský soud musí dát za pravdu žalovanému, že tato skutečnost sama o sobě nemá relevanci z pohledu azylu nebo doplňkové ochrany. Krajský soud souhlasí se žalovaným, že se jeví jako zcela nepravděpodobné, že by ho policie žalobce znovu hledala v souvislosti s problémy, kterým čelil při výkonu vojenské služby. Vzhledem k tomu, že v této věci již rozhodl soud, uložil žalobci trest a žalobce tento trest vykonal, krajský soud nevidí důvod, proč by turecká policie z tohoto důvodu měla mít ještě nyní, s tak výrazným časovým odstupem, o žalobce zájem. Žádný jiný konkrétní důvod návštěvy policie, však žalobce uvedl. O skutečném důvodu návštěvy policie o žalobce doma, lze proto pouze spekulovat. Žalobce ani v žalobě žádný konkrétní důvod neuvádí. Za těchto okolností však není možné tvrdit, že by žalobci ze strany policie hrozilo pronásledování nebo vážná újma. Žalobce v tomto ohledu neunesl své břemeno tvrzení, protože neposkytl dostatek informací, které by mohly svědčit o tom, že po návratu do Turecka mu ze strany policie, či jiných státních orgánů hrozí jakékoliv nebezpečí.
20. Takový závěr nelze činit ani s odkazem na obecné nedodržování lidských práv v Turecku. Špatný stav demokracie v určité zemi, ani rozšířené případy porušování lidských práv jejích obyvatel, nejsou bez dalšího důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. *Podstatné je, zda individuální okolnosti případu žadatele svědčí o tom, že by porušování lidských práv, které*

by bylo možné označit za pronásledování či vážnou újmu, pravděpodobně brozilo jemu samotnému. Žalobce však neuvedl žádné takové tvrzení, ze kterého by v kontextu informací o zemi původu bylo možné k podobnému závěru dospět. Žalovanému proto nelze vyčítat, že žalobcem prezentované důvody podání opakované žádosti nevyhodnotil jako relevantní z pohledu některé z forem mezinárodní ochrany.

21. Žalobce také nedůvodně namítá, že žalovaný řádně nezjistil skutkový stav. Pokud jde o neprovedení pohovoru, lze odkázat na § 23 odst. 2 písm. b) zákona o azylu. V souladu s tímto ustanovením se pohovor neprovádí, byla-li podána opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany, není-li pohovor nezbytný ke zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Krajský soud nevidí, jak by konání pohovoru s žalobcem mohlo přispět k řádnému zjištění skutkového stavu. Již při poskytnutí údajů k žádosti žalobce dostal otázku, zda tuší, proč se na něj policisté vyptávali. Z jeho odpovědi že však zřejmé, že to žalobce neví a pouze se domnívá, že to souvisí s vojenskou službou. Žalobce dostal dostatek prostoru, aby se k nově tvrzené skutečnosti vyjádřil. Jen těžko si lze představit, že by žalobce poskytl více informací, pokud by s ním žalovaný provedl pohovor. Tuto možnost ostatně nevyužil ani v žalobě.
22. Pochybení krajský soud nevidí ani v tom, že by si žalovaný neopatřil dostatek adresních informací o zemi původu žalobce. Žalobce sice žalovanému vytýká, že shromážděné informace nejsou dostatečně individualizované. Zároveň však blíže neuvádí, jaké konkrétní informace žalobce ve spisu postrádá. Krajský soud má naopak za to, že v tomto případě si žalovaný shromáždil a nadstandardní množství informací o zemi původu, které jsou dostatečně adresné.
23. Pokud jde o odkaz na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Azs 6/2011-96, žalobce jej cituje v nesprávném kontextu. Z tohoto rozsudku plyne povinnost žalovaného při posuzování opakované žádosti o mezinárodní ochranu zohlednit také případnou změnu situace v zemi původu, která by mohla založit opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Takovou změnou situace bude typicky vypuknutí ozbrojeného konfliktu, případně politický převrat. Žádná takové změna však v Turecku nenastala a ani žalobce netvrdí opak. *Za změnu situace však nelze označit pouhou návštěvu policie u rodičů žalobce, aniž by bylo zřejmé, jaký cíl tato návštěva sleduje.*
24. Námitce odepření soudní ochrany po prvním azylovém řízení krajský soud příliš nerozumí. Důvodem, proč žádný nezávislý soud nepřezkoumal zákonnost rozhodnutí žalovaného o první žádosti žalobce, bylo to, že žalobce se na žádný soud neobrátil. O přístup k soudu tak přišel vlastní vinou. To však pro posouzení jeho opakované žádosti nehraje žádnou roli.
25. Při soudním přezkumu rozhodnutí o nepřípustnosti opakované žádosti o mezinárodní ochranu může soud přezkoumávat pouze to, zda k zastavení řízení došlo oprávněně. Tedy zda žalobce skutečně neuvedl nebo se neobjevily nové skutečnosti či zjištění, které nebyly bez vlastního zavinění žalobce předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a které zároveň svědčí o tom, že by žalobce mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a. *Úkolem krajského soudu proto bylo jen přezkoumat, zda žalovaný tuto opakovanou žádost správně vyhodnotil jako nepřípustnou a zda ji neměl znovu věcně posoudit.* V tomto ohledu přitom krajský soud žádné pochybení žalovaného neshledal.

26. Krajský soud lidsky rozumí žalobci, že ztratil chuť v Turecku žít poté, co si prožil při výkonu vojenské služby. Aby však žalobce mohl být úspěšný se svou azylovou žádostí, musí jeho neochota vrátit se do vlasti vyplývat z objektivně existujícího nebezpečí, že mu v Turecku bude hrozit pronásledování nebo vážná újma. Z tvrzení, které žalobce předložil, ovšem takové nebezpečí bez dalšího dovozovat nelze.
27. Lze proto uzavřít, že žalovaný postupoval správně, pokud skutečnosti, které žalobce uváděl v novém řízení, nepovažoval za důvod pro nové meritorní posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Tyto skutečnosti nesplňují podmínky podle § 11a odst. 1 zákona o azylu. Rozhodnutí o zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti proto odpovídá zákonu.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

28. Krajský soud posoudil žalobní námitky jako nedůvodné. Proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
29. O návrhu na přiznání odkladného účinku krajský soud samostatně nerozhodl, protože bezodkladně rozhodl ve věci samé. Žalobci již nezasílal vyjádření žalovaného k žalobě. Oproti rozhodnutí žalovaného neobsahovalo žádnou novou argumentaci. Právo žalobce na kontradiktornost řízení proto nevyžadovalo, aby mu krajský soud vyjádření žalovaného přeposílal k replice.
30. Neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady řízení nevznikly (§ 60 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 27. října 2021

Martin Kopa, v. r.
samosoudce